

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 10-08-24297 מדינת ישראל נ' עזריה

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן

מדינת ישראל – עיריית באר-שבע
ע"י ב"כ עו"ד ליחי קרוצ'י

מאשימה

נגד

רחמים אליהו עזריה

נאשם

פסק דין

- 1
- 2 1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה לפי סעיף 6(ד)(18), לחוק העזר לבאר שבע
- 3 (העמדת רכב וחנייתו), התשנ"א – 1991 [להלן: "חוק העזר"], בכך שהעמיד רכבו על מדרכה,
- 4 והכל כמתואר בכתב האישום.
- 5 2. בתום שמיעת הראיות וסיכומי הצדדים, ובהתאם לסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח
- 6 משולב], התשמ"ב – 1982, הודעתי על זיכוי של הנאשם מחמת הספק.
- 7 להלן נימוקיי:
- 8 3. מהבחינה העובדתית לא היתה מחלוקת בין הצדדים כי הנאשם העמיד רכבו (רכב גדול –
- 9 "גיפי") על מדרכה, ולא היתה מחלוקת בדבר מיקום ואופן העמדת הרכב, אשר תועד גם
- 10 במצלמת הפקחית רושמת הדו"ח [ת/3 – ת/5]. לא היתה גם מחלוקת על כך שברכב היה תג
- 11 חניה לנכים על שמו של הנאשם, עורך דין במקצועו המתנייד בכסא גלגלים.
- 12 המחלוקת בין הצדדים נתגלתה בשאלה האם קמה לנאשם ההגנה הקבועה בחוק חניה לנכים,
- 13 התשנ"ד – 1993 [להלן: "חוק הנכים"].
- 14 4. מטעם המאשימה העידה הפקחית רושמת הדו"ח, הגב' איילת דנינו [להלן: "הפקחית"], אשר
- 15 הגישה את הצילומים ותדפיס של הדו"ח שנרשם. לדבריה, היא יודעת שלנכים מותר לחנות על
- 16 מדרכה אולם במקרה דנן הרכב גרם להפרעה לכניסה של רכב כיבוי למתחם היכל המשפט.
- 17 לדבריה –
- 18 **"... יש שם ברזלים שנכנסים מתחת לאדמה והרכב של הנאשם**
- 19 **מפריע. במידה ומשאית כיבוי והצלה רוצה להיכנס, רכבו של**
- 20 **הנאשם מפריע. הרכב גם חוסם את כל המדרכה. הרכב עומד**
- 21 **בזווית שהוא ממש חוסם את כל המדרכה, מהכביש ועד הבטונדות.**
- 22
- 23
- 24

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 10-08-24297 מדינת ישראל נ' עזריה

בחקירתה הנגדית, הוסיפה הפקחית כי -

"אם היית עומד בצורה ישרה מול הבטון, אז יכולתי להגיד שהרכב לא בזווית ולא מפריע. אם הייתי רואה בוודאות שרכב כיבוי והצלה יכול להיכנס בצורה "חלקה" יכול להיות שכן הייתי מתחשבת כי אני הולכת לקראת נכים....

ש: יש בתמונה עוד עמוד בטון, בנוסף רכב מגיע מימין והרכב שלי לא יכול להפריע לשום רכב או משאית שיפנו ימינה לתוך הרחבה של בית המשפט, זו פניה ימינה. נכון שהרכב יכול היה להיכנס בקלות?

ת: הפעלתי את שיקול דעתי כפקחית, אם המשאית יכולה להיכנס, אני ראיתי שרכב כיבוי והצלה, משאית, לא יכול להיכנס.

ש: אני אומר לך שהוא כן יכול להיכנס כי יש עוד עמוד בטון בצד, שהרכב שלי לא מפריע בכלל, מה את אומרת על זה?

ת: אני לא יודעת אם יש עוד אך אני מסבירה לך ששיקול הדעת שלי באותו רגע, הסתכלתי איך משאית נכנסת."

הפקחית העידה עוד כי קיים שילוט במקום שעניינו רכבי כיבוי והצלה אך אין סימון על המדרכה. עוד העידה הפקחית שאינה זוכרת האם באותה עת היה מקום פנוי בסביבה. באשר לסביבה הקרובה, העידה הפקחית כי יש מספיק מקום למעבר הולכי רגל.

5. הנאשם העיד לעצמו.

לדבריו, ביום האירוע הגיע לבית המשפט, נכנס לרחוב, חלף על פני שטחי החניה הכוללים גם מקומות לנכים, וכיוון שלא היה מקום פנוי נאלץ להחנות על המדרכה, תוך שהוא מקפיד שלא להפריע לתנועה, לא להולכי הרגל ולא למעבר רכבי החירום. לטענתו, הרכב לא חסם את כניסת החירום וגם לא את אפשרות היציאה, ולא הועמד למול אותם עמודי ברזל בעלי פוטנציאל ההורדה לשם כניסת רכבי החירום.

בחקירתו הנגדית הוא אישר שראה את השילוט אולם טען כי השילוט אינו מספיק וכי יש הכרח בשילוט על גבי הכביש והמדרכה, על מנת שהסייג הקבוע בסעיף 3 לחוק הנכים יחול.

הנאשם עמד על כך שעגלת נכים יכולה לעבור במקום, כשם שעגלת הנכים שלו עצמו עברה. לדבריו, בצד השני של הכביש לא היו מקומות חניה פנויים. הוא לא חיפש בחניון הרחוק יותר כיוון שאז היה נאלץ לחצות כביש עם כסא הגלגלים וכן לעלות על מדרכה תוך אילוצו לקום מכסא הגלגלים.

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 24297-08-10 מדינת ישראל נ' עזריה

הדין:

- 1
- 2 6. חוק הנכים, אשר נועד להקל על ציבור הנכים במציאת מקומות חניה ברחבי העיר, קובע
- 3 למעשה הגנה לנכה, לעומת האיסור החל על כל אדם אחר בהעמדת רכב במקום אסור. סעיף
- 4 2(א) לחוק הנכים קובע כי נכה רשאי להחנות את רכבו, אשר נושא תג נכה, במקום שאין החניה
- 5 מותרת בו אם בהתקיים ארבע תנאים מצטברים: (1) שבסמוך למקום האמור, אין מקום חניה
- 6 מוסדר לנכים או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה; (2) שבסמוך למקום האמור לא מצוי מקום
- 7 אחר שהחניה בו מותרת או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה; (3) שהחניה נעשית באופן שאין בה
- 8 סיכון לעוברי דרך ואין היא מונעת מעבר חופשי להולכי רגל, לעגלות ילדים או לעגלות נכים; ו-
- 9 (4) החניה אינה גורמת להפרעה ממשית לתנועה.
- 10 הנטל להוכיח כי התקיימו כל התנאים שבסעיף 2 לחוק הנכים מוטל על מבקש ההגנה, דהיינו
- 11 על מי שחנה במקום האסור [רע"פ 8586/10 יהודה גור נ' עיריית באר-שבע (פורסם במאגרים);
- 12 רע"פ 7156/03 יהודה פוקס נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים)]. ככל טענת הגנה, על הנכה
- 13 להוכיח התקיימותה בדרגה של מאזן הסתברויות ואין צורך שיוכיחה "מעל לכל ספק סביר".
- 14 אציין, כי ההגנה שבסעיף 2 לחוק הנכים סויגה בסעיף 3 לחוק זה ונקבע כי אינה חלה במקומות
- 15 מסוימים, כגון צומת, תחנת אוטובוס ועוד.
- 16 7. במקרה שלפנינו, לא היתה מחלוקת כי הנאשם הינו נכה בכסא גלגלים ובעל תג חניה לנכים
- 17 אשר היה ברכב.
- 18 8. האמנתי לנאשם כי לא היה מקום חניה פנוי אחר, בסמוך למקום בו העמיד את רכבו, וגרסתו זו
- 19 לא נסתרה. אציין, כי אילו היה מקום שכזה, בעת הגעת הפקחית, ראוי היה שהדבר יירשם
- 20 בהערות הפקחית בדו"ח, וזאת על מנת שניתן ברבות הזמן לעשות שימוש בהערות הפקחית
- 21 במקום זכרונה, על פי כלל הקפאת הזכירה [השוו למשל רע"פ 9298/11 אילון כהן נ' מדינת
- 22 ישראל (פורסם במאגרים)].
- 23 9. נטען על ידי ב"כ המאשימה כי היה על הנאשם לבדוק גם את החניון הסמוך שמעבר לכביש.
- 24 טענה זו מצריכה הכרעה בשאלה אימתי מקום פנוי ייחשב כ"סמוך" דיו לצורך חוק הנכים.
- 25 בעפ"א (ת"א) 36321-10-11 גד ורקשטל נ' עיריית תל-אביב (פורסם במאגרים) נדחת טענת
- 26 ההגנה של נכה וזאת לאחר שבית המשפט השלום קבע כי היה עליו לתור אחר מקום חניה גם
- 27 בחניונים קרובים. בית המשפט המחוזי קיבל עמדה זו, אולם קבע כי –
- 28 "אין מקום לקבוע מסמרות בנוגע למרחק המדויק שאמור להיות בין
- 29 מקום החניה ובין החניון הקרוב. יש לבחון כל מקרה לגופו ועל פי
- 30 נסיבותיו (ובין היתר ניתן לשקול את מצבו של הנכה – הנאשם בכל
- 31 מקרה ומקרה כאשר בודקים את הקירבה לחניון קרוב) ועל הנאשם
- 32 להוכיח, כי קיים במקרה הספציפי את הוראות החוק."

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 24297-08-10 מדינת ישראל נ' עזריה

- 1 כפי גישה זו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב גם אני סבור שאת הביטוי ב"סמוך" שבסעיף 2
2 לחוק הנכים יש לפרש באופן רחב, אך ביחס לכל מקרה לגופו [ראו לאחרונה גם בעפ"א (ת"א)
3 2678-01-12 מדינת ישראל נ' חי דוד פליקס ספיר (פורסם במאגרים)].
- 4 לא דומה אדם הנושא תג נכה אך אינו מתקשה יחסית בהליכה קצרה, לאדם שאינו יכול
5 להתנייד אלא בכסא גלגלים. יש לחשוב גם על המקרים הקשים יותר של נכים הנזקקים
6 לכסאות מיוחדים ואף למכשירים נוספים הנישאים עימם.
- 7 כאמור – כל מקרה ייבחן לגופו, ומה שיכול להיחשב כ"סמוך" לגבי האחד, עלול להיחשב
8 כמרחק רב לגבי האחר.
- 9 אין חולק כי יש להגן על זכותו של הנכה לחניה ולנגישות. הדברים מוצאים ביטויים גם בחוק
10 שיוון זכויות לאנשים עם מוגבלות תשנ"ח – 1998 [להלן: "חוק שוויון זכויות"]. מנגד, אין
11 מקום לרמיסת האינטרס הציבורי וההגנה על זכויותיהם של שאר המשתמשים בדרך. האיזון
12 שבחוק הנכים, בין ההגנה על זכותו של נכה לחנייה ולנגישות, לבין האינטרס הציבורי בשמירה
13 על הסדר והבטיחות בדרך, מוצא ביטוי בהסדרים שבחוק הנכים, הכוללים את ההגנה
14 המותנית שבסעיף 2 לצד האיסור המוחלט שבסעיף 3 לחוק. ודוק: גם ההגנה שבסעיף 2
15 מבטאת, בינה לבינה, איזון פנימי בין אותן זכויות [השוו רע"פ 604/10 עו"ד יעקב לבניא נ'
16 מדינת ישראל (פורסם במאגרים)].
- 17 במקרה שלפנינו, כאשר הנאשם מתנייד בכסא גלגלים, אני סבור כי החניון המצוי מעבר לכביש,
18 אשר מצריך את הנאשם לקום מכסאו על מנת לעלות על מדרכות, וכן לחצות כביש דו מסלולי
19 אינו מספיק "סמוך" לבית המשפט, ובנסיבות המקרה אני סבור שהנאשם עמד בנטל להוכיח
20 שלא היה מקום פנוי מספיק בסמוך למקום בו העמיד הנאשם את רכבו.
- 21 10. השאלה הנוספת הדרושה הכרעה, במקרה שלפנינו, היא האם נגרמה הפרעה ממשית לתנועה,
22 וזו על בית המשפט להכריע בה על פי נסיבות המקרה. בהקשר זה, יש לבחון את פוטנציאל
23 ההפרעה, ואין הכרח שההפרעה תתרחש בפועל בתקופת החניה.
- 24 כאמור, אין די בהפרעה לתנועה, ויש לבחון האם מדובר בהפרעה ממשית.
- 25 את המונח "ממשית" יש לפרש כדרגת הפרעה גבוהה ומשמעותית יותר מזו הרגילה, שחזקה
26 שקיימת בכל מקום האסור לחניה. לדידי, הפרעה תיחשב כממשית שעה שהיא מסכנת את
27 המשתמשים בדרך (או במדרכה). אפשרות נוספת תהיה מקום בו לא ניתן להתגבר על אותה
28 הפרעה בדרך פשוטה יחסית.
- 29 כאשר נכה מחנה את רכבו במקום אסור, חזקה שהוא מפריע ומשבש את התנועה. ואולם, חוק
30 הנכים מבטא את הסובלנות של החברה כלפי אותו ציבור נכים, סובלנות הבאה לידי ביטוי
31 בנכונותו של כל אדם אחר שמהלך דרכו ישובש במקצת על מנת לאפשר נגישות ושיתוף בחיי
32 החברה גם לאותו נכה. כאשר ניתן להתגבר על אותה הפרעה בדרך פשוטה יחסית, הרי זה ביטוי
33 לחברה המוכנה להכביד במעט על שגרת יומה כדי לאפשר השתתפות גם של בעלי המוגבלות, וזו
34 תכלית חוק שוויון הזכויות הנ"ל.

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 24297-08-10 מדינת ישראל נ' עזריה

- 1 ומן הכלל אל הפרט:
- 2 באשר להפרעה להולכי רגל, המבחן יהיה האם הולכי הרגל (לרבות עגלות תינוקות ועגלות נכים)
- 3 צריכים לרדת לכביש. בכך הם יסכנו בטיחותם וההפרעה תהיה ממשית.
- 4 לא היתה מחלוקת ממשית כי נותר די מקום למעבר הולכי רגל ולעגלות נכים. כאמור, גם
- 5 הפקחית אישרה זאת. יתרה מכך, הפקחית עצמה העידה שרישום הדו"ח נבע מחסימת כניסת
- 6 החירום ולא מחסימת המדרכה למעבר הולכי רגל. היא אף העידה כי אם הרכב היה עומד
- 7 "ישר" [דהיינו בניצב למדרכה – לכאורה כשהוא חוסם עוד יותר את רוחב המדרכה] יתכן ולא
- 8 היתה רושמת את הדו"ח כלל.
- 9 השאלה המרכזית היא האם היתה הפרעה ממשית לתנועת רכבי החירום.
- 10 הפקחית התקשתה בעדותה להסביר את ההפרעה לכניסת רכבי החירום למתחם. מהתמונות
- 11 עולה כי רכב חירום המגיע משד' רגר ונכנס לרחוב התקווה, ומשם הוא מבקש להיכנס למתחם
- 12 היכל המשפט – פנויה לו הדרך לעשות כן. מהתמונות שהוגשו עולה כי רכבו של הנאשם אינו
- 13 מפריע לתנועה זו כלל וכלל, שכן הרכב אינו עומד למול אותו שער עמודים אלא אחריו.
- 14 באשר לאפשרות היציאה, קיימת לדעתי הפרעה מסויימת אולם היא מועטה יותר וממילא
- 15 בשלב של יציאת רכבי הכיבוי הדחיפות פוחתת.
- 16 בנסיבות אלו, ובאופן בו העמיד הנאשם את רכבו, אני סבור שאמנם קיימת הפרעה אולם זו
- 17 אינה ממשית.
- 18 11. נוכח האמור, אני סבור כי הנאשם עמד בנטל, במאזן ההסתברות, להוכיח הגנתו הקבועה בסעיף
- 19 2 לחוק הנכים.
- 20 12. בשולי פסק הדין אבקש להעיר מספר הערות:
- 21 על חובתה של הרשות המקומית בהנגשת המעברים והתנועה בעיר לציבור הנכים, אין חולק.
- 22 הרשות המקומית גם פועלת לשם יצירת מקומות חניה לנכים, ואף הפקחית העידה כי קיימים
- 23 מקומות חניה שכאלה בקרבת מקום (מקומות שהיו תפוסים במקרה שלפנינו). אני סבור, כי
- 24 כשם שיש להבחין, לעניין חוק הנכים בין מקום סמוך בהקשר של נכה משותק רגליים המתנייד
- 25 בכסא גלגלים בלבד, לבין נכה אחר, כך יש ליצור מקומות חניה שיוחדו לנכים שכאלה. יתכן ויש
- 26 מקום גם לשינוי תחיקתי אשר יבחין בין סוגים שונים של נכים, שיינתן להם תו מסוג אחר,
- 27 ויאפשר לרשות המקומית לסמן בתמרורים רמות שונות של נכות. כך תימצא הלימה ראויה
- 28 יותר לדרישות החוק. המצב כיום הוא שכל מי שהוא בעל תג נכה (אף אם נכותו פחותה יחסית
- 29 מכסא גלגלים) עלול לתפוס את מקומות החניה הקרובים לאותו מתחם נגיש, ולהשאיר את
- 30 הנכים המרותקים לכסא גלגלים ללא מקום חניה סמוך.
- 31 כאמור, עניין זה אני משאיר לרשות המקומית לפעול, יתכן גם ביחד עם המחוקק ומחוקקי
- 32 המשנה.

בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע

ח"נ 24297-08-10 מדינת ישראל נ' עזריה

1 הערה שניה, והיא מתקשרת להערה הראשונה, עניינה בסימונים ברורים יותר. מקום בו הרשות
2 המקומית אינה מוכנה, בשום פנים, שיועמדו רכבים, אף רכבים של נכים ואף רכבים של נכים
3 בכסא גלגלים, ראוי שהדבר יסומן באופן ברור וחד משמעי גם על גבי המדרכה. יתכן שיש מקום
4 גם לנקוט באמצעים פיזיים למניעת האפשרות של המעבר מהכביש למדרכה. יש לזכור כי עקרון
5 הוודאות הוא כלל יסוד בדין העונשי. לו היתה המדרכה מסומנת כדבעי, יתכן והיה חל הסייג
6 שבסעיף 3 לחוק הנכים.

7 13. ועוד הערה אחרונה אבקש להעיר, וזו מופנית דווקא לציבור הנכים:

8 זכות הגישה המוקנית לציבור הנכים, צריכה להיות מנוצלת על ידם בזהירות ומבלי לרמוס
9 זכויותיהם של אחרים. יש להיזהר מפני מצב שבו נס הזכות יהפוך למצב של כל דאלים גבר. אין
10 אדם הנושא תג חניה לנכה זכאי לומר לעצמו: הריני בעל זכות לחנות בכל מקום ובכל עת. עליו
11 לתור אחר מקום חלופי, במרחק סביר בהתאם למבחנים לעיל ולהעדיף תמיד את החניה
12 הפוגעת פחות בתנועה ובזכויות המשתמשים בדרך. זהו גם עניין של תרבות.

13 כאשר הנכה מעמיד רכבו על מדרכה, או בכל מקום אסור, הוא יוצא את רכבו ופונה לעיסוקו,
14 אולם רכבו נותר כעדות באותו מקום. בשלב מסויים יחלוף לו אדם, שיופרע על ידי אותו רכב
15 והוא אינו יודע דרגת נכותו של הנכה. ככל שמקרים אלו יהיו מועטים, יוכל אותו אדם שהופרע
16 בדרך, להניח כי מדובר במקרה של נכות חריגה ויהיה מוכן להיות סובלני. ואולם, אם התופעה
17 תתרחב וכל נכה ינהג כאמור, מבלי קשר לדרגת נכותו, עלולות הרשויות, ברצונן להילחם
18 בתופעה, לצמצם דווקא את מתן תגי החניה לנכים, ונמצא ציבור הנכים בכללותו ניזוק.

19

20 **סוף דבר**

21 14. מחמת הספק שיש לי האם רכבו של הנאשם הפריע הפרעה ממשית לתנועה, אני מזכה את
22 הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב אישום.

23 **זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי**

24 **המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים בדואר רשום.**

25 ניתן היום, ג' ניסן תשע"ב, 26 מרץ 2012, בהעדר הצדדים.

26 איתי ברסלר-גון, שופט